

# LO CAMP DE TARRAGONA



## PERIÓDICH CATALANISTA

Any 8.—Núm. 363.—Dissapte 27 de Juliol de 1907

PORTAVEU

DE LA

ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÁ

### LO QUE UNEIX

Lo Catalanisme va fent via. L'impulsió natural que porta a l'organisme social català a cercar regularisació per a totes les funcions de la nostra societat, exerceix acció seguidament. Les conciències que renaixen son cada dia més nombroses; la protesta contra l'anormalitat política en què's troba Catalunya es seguidament més ferma, més conscient i més extensa en lo sentit social; els defectes encomanats van deixantse; les desviacions de la nostra personalitat minyan y s'encafilan; los catalans senten que la seva personalitat normal va recuperant ènergia y voluntat, perquè'l vigor creixent de les activitats del psiquisme català fa complerta y positiva la conciència, exterioritza aquesta en determinacions y propòsits que res podrà tornar.

La tasca dels propagadors del Catalanisme no es dificultosa. La gentada entén bé's principis catalanistes, comprèn les raons històriques, socials y actuals que són fonament del Catalanisme, y se sent revifats sentiments condonmats, qui bategan li fa sentir goig a la seva vida. Ja ni sisquera es precis fer argument del qalabai, soferit fa alguns anys per l'Estat espanyol, pera que la conciència catalana respongu normalment a les excitacions del Catalanisme. Com a estat actual en la conciència de Catalunya hi ha'l Catalanisme. La propaganda que fa tants anys dura, y la propaganda intensa y seguida que s'ha fet d'ençà de la guerra de l'Estat espanyol ab los Estats Units, ha produït los efectes naturals que havia de causar en la conciència del nostre poble, que's trobava ensopida, mes no essencialme y pervertida y modificada. Clar que se n'han d'obtenir encare més d'efectes regularisadors, y clar que no ns havèm de donar per satisfets fins y tant que, per haver guanyat y normalisat del tot la conciència del nostre poble, vejèm en activa funció social los principis del Catalanisme. Mes ningú pot negar que'l Catalanisme creix sens parar, com ho proben les manifestacions socials del nostre poble, casi totes influïdes en més o en menys per los principis catalanistes, y que es ben cert y positiu que a Catalunya tothom sab la significació positiva del Catalanisme y tothom s'interessa ab simpatia per totes les manifestacions de la propaganda catalanista.

Y lo que més plau als que tenen per missió desvetllar la conciència catalana es veure demostrada la positivitat dels efectes de la propaganda, ab lo fet expresiu de que l'aument progressiu d'adeptes als principis catalanistes lo realitzan individuos de tots los pensar y de totes les classes socials. Lo Catalanisme s'engrandeix sense parar ab los elements de totes menes que forman lo complexe social d'una nacionalitat. La renaixensa de Catalunya, la reivindicació dels drets de la personalitat catalana, organisa y acobia elements socials fins are deslligats y xorchs perquè si cap resultat s'obté de predicar al desert, ni de volgut sembrar prescindint de l'element terra, tampoch l'home pot veure realitat cap ideal social ni assolar lo triomf de cap principi, ni regularizar les funcions y relacions de les classes socials, si no té ben diferenciada y en normal activitat social la seva personalitat ètnica, la seva individualitat nacional, si no actua en un medi social fisiològich que afavoreixi l'expansió de les activitats de l'individuo, y no en un medi social anormal que opimeixi les energies naturals de la personalitat, que les desvii y que les perverteixi. A Catalunya, sense l'implantació dels principis del Catalanisme, no es pas possible pensar en la propagació de cap mena de doctrina política ni social.

Per això les personalitats més normals, comprenent-ho així, modifiquen l'errat cri-

teri que dirigia los seus actes individuals, y acceptan y defensan lo Catalanisme com a acció natural y indispensable pera la illure activitat de la personalitat catalana, ell la qual es considera oblidant el seu modus vivendi. Dintre del Catalanisme y ajuntats per la aspiració general de l'autonomia de Catalunya, s'hi troban pensar oposats, criteris politichs differents y doctrines socials variades que tenen per defensors tant a catalanistes de tota sa vida, com a catalanistes neòfits, quina heterogeneitat de principis politichs y socials es més apparent que real, perquè tots y cada un fan partir lo seu modo de pensar dels elements fonamentals autonomia de Catalunya y germanor entre'l catalans. Quan la personalitat està mancada del fonament nacional y es una personalitat confosa y gens caracterizada y malaltissa d'individualisme exagerat, totes les manifestacions del psiquisme y dels sentiments són com abstractes, seques y ertes, se troban deslligades de la comunitat de les accions socials, y sols estan dirigides per sentiments pervers destructors y gens humans, essent per aquestes causes sempre accions antisocials, qualsevolga que sia la modalitat política y social a la que pertanyin: mes quan no hi manca a la personalitat lo fonament nacional, quan la personalitat es ben diferenciada y viu a pler dins del seu nucle social, totes les manifestacions del pensar y del sentir son concretes y determinades, son element de l'armònica heterogenitat que forma la conciència de les nacionalitats y's troban dirigides per l'amor y la germanor, qualsevolga que sia l'ideal politich o social que defensan.

Com més nombrosos sian los catalanistes, menys uniforme serà'l pensar y sentir individual en los punts concrets de política y sociologia, però més ferm haurà d'esser y serà'l comú pensar y sentir en tot lo que tinga relació directa ab los que son principis fonamentals del Catalanisme. Los enemichs del Catalanisme, que són molts y de totes menes, no pararan en l'innoble tasca d'intentar dividirnos, promoguent, com si no fossin esqué temporal, accions socials y polítiques de les que més apassionan los esperits y de les que més prompte posen los homes uns devant dels altres si pensar y sentiments comuns no'ls fan inseparables y si no tenen ben entès que en les societats les lluites per ideals politichs y sociològichs son normals y humanes y sense odis si l'organización de la societat es la que li pertany naturalment, mentres que les meteixes lutes per ideals politichs y socials prenen aspecte ferèstech y salvatge y hi bategan mals sentiments si la personalitat ètnica està esborrada o desviada per formar part lo nucle social d'algún d'aquests grans estats que sols se fan forts y prosperan materialment y s'engrandieixen determinant odis de classe, oposantse al desenrotllo de sentiments de germanor y mantenint sempre lluites internes en la societat.

Ahont la vida social es normal y's individuos tenen cultura y sentiments nobles y amorosos, sense odis y sense lluita ni accions indignes dels homes, hi ha la brega tranquila y profitosa del pensar y sentir de l'individuo, y'l progrès va desenrotllantse y la societat civilisantse, perquè l'amor de tots los individuos per lo seu nucle social y per los seus germans de nacionalitat fa que, sense abdicar ningú de les modalitats política y social de la seva personalitat, respecti la personalitat dels altres pera que ab mútuu respecte y consideració y ab la tolerancia per norma, sia un fet la llibertat veritable, l'autonomia individual, que no volen dir ni llibertat tirànica pera'l més forts y escandalosos, ni individualisme hipertrofiat y morbós pera perjudici dels altres individuos també ab drets inalienables a mantenir y propagar lo seu pensar y sentir.

Cal que los catalanistes no oblidin des-

anteriors consideracions aplicables tant als moments actuals de creixement del Catalanisme, com a la ocasió en que sia un fet l'aplicació dels nostres principis. Tothom, catalanistes antichs y catalanistes nous, catalanistes de la dreta y catalanistes de l'esquerra, han de sentirse fermes y serèns pera sostener los principis catalanistes, pensant, sentint y actuant a la catalana, ó sia ab formalitat y sense xibarris morechs y pera que la natural y diversa modalitat dels enteniments y sentiments se trobi armònicament acobllada pera, junta, ben junta, assolir los fins del Catalanisme. Al Catalanisme no hi caben petites, ni personals ni de principis; la gràndesa dels moviments socials quina finalitat es la reivindicació de drets, se imposa a tothom pera que ningú puga atrevir-se a suposar que es lo mateix lo Catalanisme que qualsevolga altra acció política de les que promouen los vividors y'ls oligarques, y que jamay determinan los ciutadans honrats que treballan y's desvetllan pera'l bé del seu nucle social, pera la cultura y progrès veritables dels seus germans de llengua, d'usos y costums y de terner.

D. MARTÍ Y JULIÀ.

Sr. Salmerón.

Eos recursos tantas veces puestos en juego por nuestros Gobiernos, intentando establecer el divorcio entre las poblaciones de Cataluña, y explotando á tales fines supuestas incompatibilidades y actitudes, que no existen en modo alguno, han pasado ya de moda.

Es inútil el empeño del Sr. Maura, y bien haría en aconsejar al Sr. Canals, para que se enterara *La Epoca*, que no ha de conseguir este colega lo que se propone con sus campañas insidiosas.

Per la seva part, *Las Noticias* del dia 25, en sa secció política aclareix la qüestió en los següents termes:

«Amigos nuestros recién llegados de Madrid nos han referido interesantes por menores acerca de los hechos que determinaron la intervención del diputado por Gandesa, señor Caballé, en la discusión del proyecto de vinos. Helos aquí:

Como ya indicamos hace días en esta misma sección, el señor Maura estuvo terriblemente cruel y duro con el diputado por Balaguer, señor Rodés, discutiendo en sus postimerías la famosa ley sobre azúcares, llegando en sus ataques iracundos hasta el extremo de lanzar sobre los representantes de Cataluña esta acusación: «Que la campaña se había hecho en y para beneficio de los intereses de los premios de pasteleros y confiteros.»

El efecto y el asombro que la conducta inexplicable del jefe del Gobierno produjo entre la minoría solidaria, fueron suspendidos, por lo que se explica que se levantara la sesión sin la menor réplica ni darse cuenta de lo que había ocurrido.

Al comentar luego estos hechos, en medio de la indignación que á todos les produjo, siendo los señores Maciá, Caballé, Maríal y el mismo señor Ferrer y Vidal, que pasa por el más flemático, los más indignados, hubo de decir el señor Carné, con el asentimiento de todos: «Es tan monstruoso lo hecho por Maura, que creo no haya ocurrido un caso igual en ningún Parlamento del mundo. Eso de que un jefe de Gobierno que, habiendo tenido el valor de presentar un proyecto que tiende á beneficiar intereses de una empresa particular con grave daño y perjuicio de los intereses generales del país, acuse á los que lo han combatido de estar al servicio de intereses particulares, es tan insólito é inaudito, que se hace preciso de todo punto aprovechar la primera ocasión, para poner de manifiesto toda la monstruosidad del acto realizado por Maura.» Y en estos términos de viva indignación se expresaron todos los solidarios.

Hay que conocer al diputado por Gandesa, ingenuo y sincero en todas sus cosas, para que se comprenda perfectamente que recogiera la acusación de Maura en la forma que lo hizo al intervenir al siguiente día en la discusión del voto particular del señor Soler y March, al proyecto de ley sobre desgravación de vinos.

Y tanta era la indignación de que se habla poseído el señor Caballé, y tan firmemente dispuesto se le vió á decir todo cuanto se proponía, que sus mismos compañeros profundamente impresionados, especialmente el señor Carné, hicieron vivos esfuerzos instándole á que abandonara el tema.

Todo esto dió lugar á que hubiese una discusión en los pasillos de la Cámara, y especialmente entre los señores Caballé, Mora, sobrino de Maura, y Seanir secretario de Osma.

El señor Maríal discutiendo con viveza con el presidente de la Cámara, hubo de decirle:

«El señor Caballé ha hecho lo que debíamos haber hecho todos en el acto que el señor Maura acabó de hablar en aquella forma y términos tan incalificables.»

Todo esto, sin embargo, cuya importància é interès á nadie puede ocultarse, no ha trascendido al público ni ha sido

debidamente recogido, porque entre la opinión del señor Caballé, manifestando que en la cuestión de los azúcares debía haberse llegado hasta la obstrucción para concluir por retirarse del Parlamento convencidos de que resultarían inútiles los esfuerzos de Cataluña, y el acuerdo de la minoría dando por terminada su misión con la proposición incidental de Soriano, resultaba en cierto modo una contradicción.

Quan, després d'això, creiem que la qüestió estava acabada, nos sorprèn la notícia que publica *Espanya Nueva* en son número arribat ahir. Es la següent:

**«Los diputados solidarios.**—Los diputados de Solidaridad catalana, con el senador Sr. De Buen, se reunieron anoche en casa del Sr. Salmerón, contándose entre los primeros los Sres. Carner, Vallés y Ribot, Moles, Hurtado, Caballé, Pi y Arsuaga, Nougués, Soler y March y Alier.

Cambiaronse impresiones acerca de la actitud en que se había colocado el señor De Buen, combatiendo en el Senado el proyecto de ley sobre azúcares; examinóse friamente, de espaldas a toda pasión personal y política, qué misión corresponde desempeñar a las minorías y si pueden éstas, tengan ó no finalidad práctica sus campañas, dificultar obras de gobierno de la naturaleza que presenta la de azúcares; discutióse la conducta observada por el Sr. Maura con las minorías de Solidaridad estos últimos días, llegando hasta la suposición de atribuir á móviles interesados el haberse puesto al servicio de los intereses de los gremios de pasteleros y confiteros, la campaña de los solidarios contra el proyecto de azúcares, y hasta la desortodoxia de no contar para nada con la minoría de Solidaridad en el Senado, en las reacciones de Gobierno y minorías, resultando de todo lo expuesto que el Sr. De Buen persistirá, por modo firme e inequívocable, en su actitud.

La reunión, que comenzó a las diez de noche, terminó a las dos de esta madrugada.

Que nos place extraordinariamente este acuerdo, no hay por qué decirlo.

En primer lugar, frente a las arrogancias e intemperancias de Maura, que de tan injusta y desconsiderada manera ha tratado a la minoría solidaria y tan despectivo se ha mostrado con los dignos industriales que, amenazados de muerte por la nueva ley de azúcares, acudieron a sus representantes pidiendo protección y justicia, podemos suponer hoy que el proyecto no será ley, que no pasará en el Senado, gracias a la actitud de la minoría solidaria.

Y luego celebramos este resultado en bien del país, porque estas resoluciones significan lo que nosotros lealmente entendemos, esto es: que las oposiciones de mentirijillas, según ritual que el convencionalismo parlamentario ha establecido, son dañosas al país, y, por consiguiente, ha de serle beneficioso todo procedimiento opuesto.

Entendemos que fué la reunión de noche un acto serio y digno, muy propio y muy en consonancia con las aspiraciones y deseos de Cataluña y de las otras regiones de España que sienten ansias de regeneración. Fué, en suma, una declaración de guerra a este Gobierno, a la que nos adherimos y nos sumamos con verdadera satisfacción.

Al felicitar al Sr. Caballé, per sa dignísima actitud que tan bon efecte haurá causat al districte de Gandesa y a tota Espanya, no cal dir quant celebrariem que en Maura rebés una llissó demostrativa de quell seu orgull y inflament ab ésser tan grans, estan molt per davall dels interessos del país y de l'honorabilitat de la minoría solidaria.

Creyem que tots los homes honrats de Espanya ho aplaudirien.

## La Solidaritat gallega

Diu *El Noroeste*, de la Coruña:

«El movimiento iniciado en Cataluña al calor del programa de Manresa ha repercutido ya en Galicia.

Varios señores de la Coruña, significadísimos algunos de ellos, respondiendo a las excitaciones de los demás pueblos de la región, se reunieron anteayer en una casa de la calle del Riego de Agua, y después de mucho discutir acordaron constituir la Solidaridad gallega, sintetizando su aspiración, en cuatro líneas:

«La Solidaridad gallega se propone afirmar y hacer valer por una amplia descentralización, la personalidad de Cataluña, conseguir y afirmar su legítima representación en todas las esferas del derecho y

de la propiedad de un interés dentro de la unidad y del Estado español.

Los solidarios reunidos por este vínculo afirman la más amplia tolerancia y respeto para todas las opiniones que particularmente profese cada uno».

Los congregados eran diez y seis, entre los cuales figuraban el abid de la Colegiata señor Bernárdez, el médico señor Rodríguez Martínez, el concejal señor Túñez de Prado, el abogado don Rodrigo Sanz, el escritor ortegano señor Maciñeira, el notario de Monforte señor Banet y los señores Lugris Froire y Carré.

Comenzará ahora una labor de propaganda, para la cual menudearán las reuniones.

Como la idea de la Solidaridad representaría el despertar del pueblo gallego si no hubiese que luchar con la apatía de nuestro carácter, recogemos con gusto la noticia de su constitución.»

## Document parlamentari

De la sessió del Congrés

del 19 de Juliol de 1907

El Sr. Vicepresidente (Prado Palacio): El Sr. Caballé tiene la palabra.

El Sr. Caballé: Cuando ha tenido la bondad de aludirme mi digno amigo y compañero el Sr. Soler y March, me he creído obligado a recoger su alusión por la representación que ostento en Cortes de un distrito a quien afecta muy principalmente el proyecto de ley sobre la desgravación de los vinos que el Gobierno ha presentado. Pero mucho me temo, señores Diputados, que quizás resulte inútil y hasta perjudicial mi intervención en este asunto; porque de una parte, el Sr. Soler y March ha expuesto con su habitual competencia y brillantez la necesidad que había de mejorar el proyecto en el sentido que él proponía; y lo ha hecho en tal forma y de tal manera, que nada ha dejado para quien como yo tiene perfecto conocimiento de su absoluta incompetencia en estas y otras materias; y por otra parte, y, sobre todo, porque yo entiendo que la digna Comisión que ha dictaminado este proyecto no puede acceder a lo que propone el Sr. Soler y March, dala la orientación que, en mi sentir, señaló ayer el señor Presidente del Consejo de Ministros.

Yo no sé, Sres. Diputados, si diré a alguna herejía; probablemente, y más que probable seguramente que la diré; pero si esto ocurriera, yo ruego a todos, Sres. Diputados, y muy especialmente al señor Presidente, que tan gran respeto me inspira, que tengan la perfecta seguridad de que si la hubiere en la frase, no ha de existir en la mente, fijese bien el Sr. Presidente, ni la menor sombra de ofensa para nadie. Y si llegara este caso, yo ruego a todos que tengan muy presente el estado de ánimo en que yo me hallo en este momento; porque yo, Sres. Diputados, a pesar de las horas transcurridas, no he podido volver del asombro inmenso que me produjo lo que ayer ocurrió en esta Cámara, pues no creo que se registre un hecho análogo en ningún Parlamento del mundo.

Existen, Sres. Diputados, en esta Cámara, no sé si en pequeño ó en gran número, pero que existen me consta perfectamente, algunos Diputados a quienes le fué impuesta el acta en tal forma y de tal manera que no les fué posible rechazarla, porque ello habría implicado un desaire y una ofensa verdaderamente irreparable. Y con la circunstancia de que los electores todos, así los amigos como los enemigos, tenían la perfecta evidencia de que esta acta contrariaba terriblemente en sus sentimientos, en sus afectos y en sus intereses al candidato.

Pues bien; estos Diputados a quienes me refiero fueron precisamente por parte de quien, por cargo que ejerce, debe demostrar constantemente que posee aquella serenidad de espíritu, aquella prudencia y aquella medida necesarias, y es de suponer, por tratarse de quien se trata y por ser quien es, que ha de conocer aquellas sabias reglas que el gran Balmes dictó en su admirable obra *El Criterio*; estos Diputados, digo, fueron gravemente ofendidos en la tarde de ayer. (Rumores.—Un Sr. Diputado: Pero ¿no estaban presentes en la Cámara? Eso ya ha pasado.) Voy a eso, Sres. Diputados.

El Sr. Vicepresidente (Prado Palacio): Señor Caballé, tenga S. S. la seguridad de que no ha habido ofensa por parte de nadie a ningún Sr. Diputado en la tarde de ayer; nadie ha querido aquí ofender a ningún compañero.

El Sr. Caballé: He dicho antes que me

inspiraba la Presidencia grandes respetos, y ahora diré que son de tal manera esos respetos que yo me inclino, me hallo tentado a acatar sus indicaciones sin vacilación alguna; pero me ha de permitir el Sr. Presidente que le diga que yo creo lo que estoy manifestando muy pertinente al asunto que se discute ahora, y que para venir precisamente al objeto de la alusión que me ha dirigido mi digno amigo, el Sr. Soler y March, evoco este recuerdo al referirme a lo de ayer, nada más que como demostración de lo que he indicado antes.

Porque es lo cierto que con el gesto, con la actitud, con su palabra y con su tono, estimó lícito el Sr. Presidente del Consejo, y se creyó con autoridad moral suficiente, para ofender a todos los Diputados que constituyeron esta minoría. Con la circunstancia de que yo sospecho que el Jefe del Gobierno tiene perfecta conciencia de la injusticia de sus reticencias.

El Sr. Vicepresidente (Prado Palacio): Yo me permito llamar la atención de S. S. sobre el hecho de que ningún Sr. Diputado ha querido ofender a nadie en el día de ayer, ni ha habido tal ofensa. Ningún Sr. Diputado la ha notado; por tanto, ruego a S. S. que no siga por ese camino.

El Sr. Caballé: Sr. Presidente, con todo el respeto que me merece la Presidencia...

El Sr. Vicepresidente (Prado Palacio): Además, ese asunto es completamente ajeno al que ahora se discute, y yo ruego a S. S. que se ciña a la alusión, que es para lo que le he concedido la palabra.

El Sr. Caballé: Fíjese S. S. en que yo he dicho que entiendo que la Comisión no podía aceptar el voto particular del Sr. Soler y March por la razón que estaba señalando y que voy brevemente a expresar.

El Sr. Vicepresidente (Prado Palacio): Vuelvo a rogar a S. S. que se ciña al asunto que se está discutiendo, sin volver sobre cuestiones ya pasadas y sancionadas por la Cámara.

El Sr. Caballé: Es que yo relaciono una cosa con otra, para ir a parar a lo que me propongo demostrar, porque yo entiendo que precisamente lo que sucedió ayer obedecía, en mi sentir, a que estos Diputados, creyendo honradamente que el proyecto de ley sobre azúcar tendría a beneficiar intereses particulares con grave perjuicio y daño de los intereses generales del país, lo combatieron tenazmente.

A mí, he de decirlo con toda sinceridad, me lastimó en gran manera lo ocurrido, y respondo a un estado de mi conciencia al hacer esta manifestación; por eso he empezado diciendo que tuvíese en cuenta las circunstancias en que yo me hallaba. No he de decir todo lo que estoy pensando, dadas las actitudes que observo; pero me he de permitir manifestar que con haber dicho y hecho mucho estos Diputados en lo referente al proyecto de ley sobre azúcares, yo creo que no se hizo lo bastante, porque a mi juicio debíamos haber llegado hasta la obstrucción para concluir retirándonos de este Parlamento, convencidos por lo menos el modesto Diputado que os dirige la palabra, de la inutilidad de los esfuerzos que practiquen los representantes de Cataluña, para que ésta alcance lo que a sus intereses y salvación conviene. (Rumores.)

El Sr. Vicepresidente (Prado Palacio): La Presidencia ruega a S. S. que se contraiga al asunto que se discute. Mucho le agradeceré atender a esta súplica.

El Sr. Caballé: Ya he dicho antes, y repito ahora, que las indicaciones de la Presidencia me imponen gran respeto, en tal modo que ellas me obligan a no insistir en este propósito de manifestar todo lo que yo pensaba decir; pero si he de hacer presente que con los intereses de los viticultores se ha procedido con criterio muy distinto del que se ha seguido en la cuestión de las Azucareras.

Porque en mi provincia, en Tarragona, como saben perfectamente mis queridos compañeros los Sres. Nougués, Carner y Raventós, Diputados por dicha provincia, la terrible plaga filoxérica ha llevado la ruina total a comarcas enteras, dándose el caso de que algunas de ellas, como las de Gandesa y Priorato, han emigrado colectivamente, casi en masa, poblaciones enteras.

Y yo pregunto: ¿qué ha hecho el Gobierno en beneficio de estos intereses? ¿Qué ha hecho en beneficio de estos agricultores? Lo menos que debía haber hecho y podría haber aún, era condonarles los cupos todos de varios años en beneficio de sus intereses; pero no lo ha hecho.

Con el proyecto de desgravación llega tarde el remedio para aquellas innumerables familias que fueron víctimas de la devastación filoxérica, pero resultará be-

neficio para todos aquellos agricultores que á costa de terribles contrariedades han podido replantar sus viñedos. Es esto evidente, pero entiendo también que la mejora del proyecto de desgravación que propone el Sr. Soler y March sería más beneficiosa, no solamente para los intereses de mi distrito, sino para los de la viticultura en general, pues sabido es que el comercio de exportación de vinos está atravesando una grave crisis por falta de mercados, como ocurre en Tarragona, y, claro es, que sería una solución todo cuanto tienda a fomentar el mercado interior.

Además, como en el distrito de Gaudesa hay poblaciones cercanas como Tortosa que tienen gran importancia, y podía ser ello una ventaja para dar salida a los vinos de mi distrito, como así resultaría si se aceptaba lo propuesto por el Sr. Soler y March, por eso, entiendo yo que por afectar la cuestión a intereses de Cataluña, era por lo que decía que la Comisión quizás no podría aceptar la mejora que proponía el Sr. Soler y March, sospechando si en aquellas orientaciones del Sr. Presidente del Consejo de Ministros podía haber alguna significación de contrariar a estos representantes de Cataluña, en cuyo caso lo que a mí me parecía que debíamos hacer, era tomar la resolución que he indicado antes. Y nada más tengo que decir.

## Lo regionalisme y la solidaritat a la Bretanya francesa

Ab motiu de les properes eleccions senatorials franceses M. Lionel Ridiguet ha dirigit als electors pel departament d'Ille-et-Vilaine que té per capital Rennes un manifest que per tots indrets traspúa idees de regionalisme y solidaritat. En retardem y traduirem los següents paràgrafs:

«Los successos del Llenguadoc han demostrat tràgicament del modo més absolut la fallada de l'Estat Província y la nulitat del poder d'usurpació que, desde París, té la pretensió de governar, ab una sola fórmula legislativa uniforme, a grans regions diferenciades per llurs situacions geogràfiques, per llurs necessitats materials, per llurs tradicions, per llurs aspiracions y per llurs dialectes provincials.»

«L'Unitat francesa, compromesa per l'oposició centralista de la República una i indivisible (?), reclama, avui, lo restabliment de la separació de polers, necessària entre'l Poder central y's Poders regionals; és a dir, una França evolucionant de nou, normalment, dins sa tradició, envers lo progrés ideal, conforme a les lleis de la divisió del treball y d'una fisiologia general que regeix tant en la vida dels pobles, com en la dels individus.»

«Veterà de les lluites contra'l mal crònic que mina la França, jo, en nom dels regionalistes de la Bretanya, vos demanem per la nostre causa una de les actes senatorials de les quals en disposaréu lo més d'Agost vinent.»

«Los homes de la «dreta» o de la «esquerda» que, en aquests moments decisius per l'existència de l'unitat francesa, no deixen en mans de la Masonería Universal l'arma enverinada de les divisions dels partits, insulten als martirs que caiqueren ferits gloriósament pels carrers de Narbona y de Montpellier per la causa santa de l'unitat moral de tots los fills de les Galies.»

Demanant l'establiment d'una línia de vapors que comuniqués Nova York ab Brest com a port lo més proper als Estats Units, ab més calat y mellor, diu:

«...nosaltres volèm afermar novament la nostre individualitat com a poble marítim, nosaltres volèm que se sàpigui a Nova York y a Washington que encara hi há bretons y que hi haurà sempre una Bretanya.»

Y acaba'l manifest dient: «Visca la Bretanya! Visca l'unitat francesa, consolidada pel regionalisme! Visca'l litoral bretó!»

## La boja del campanar

Desde que eram promeses, la Toneta passava dalt del campanar la major part de les hores del dia.

Estimava a n'en Feliu bojamant, Quan ell era totjust un noyet, aprenent de la

secció de maquinaria de la fàbrica, orfe de pare y mare y recullit per misericordia d'uns veïns que ho eren a la vegada de la família del campanar del poble, ja ella l'estimava; però l'amor que li tenia era'l mateix que'l que sentís per la seva nina. A tots dos los veyá com dos sers desgraciats que s'haurien aborrit en lo mon no tenint ningú per jugar sino hagués sigut ella, y per això's volía sempre ben apropi seu y accompanyantla per tot arrèu ahont anava.

La Toneta va ferse gran, en Felió també y llurs cors anaven estimantse més cada dia, perque l'un trobava en l'altre son complement.

Los amors de nens eran ja amors de joves, y encara no s'havien dit may ni ell ni ella que s'estimaven.

En Felió esperava'l dia en que son amo cumplí la promesa de ferlo'l primer maquinista de la fàbrica, lloch que s'havia ben guanyat ab sa inteligença y activitat. La Toneta, que ja estava enterada de la promesa de l'amo, també l'esperava aquell dia.

Y a l'últim va arribar. Un dissapte en Felió torná del treball ab l'alegria pintada a la cara. La Toneta que, com de costum, l'esperava a la porta de casa seva pera veurel passar, va sentir que'l cor li botava dintre'l pit veuento tan rialler. Tots dos endevinaren lo que havien de dirse, tots dos van corre a trobarse, y al mitj del carrer, en aquella hora baixa de l'estiu quan los últims raigs del sol dauraven les agulles del gòtic campanar, donantse les mans y baixant abdós los ulls vergonyosament varen preguntarse a la vegada:

—M'estimas?

No necessitaven pas resposta y per això sense esperarla cap dels dos, entraren a casa del vell campaner y quedaren promesos.

Desde aquella tarde la Toneta passava dalt del gòtic campanar, recolzada en en la calada barana, la major part de les hores del dia; guaitava sempre cap a l'hortitzó, ahont s'aixecava superba y ardida la gran fàbrica de teixits y filats, y sos hermosos ulls blaus miraven sempre fixament la airosa xemenyea de la que sortia una columna de fum que s'enlairava magestuosament...

Allò era per ella'l pensament d'en Felió què fugia de les parets de la fàbrica, volava, y's llenava a l'espai cap a buscar lo campanar, ahont havia de trobarhi a n'ella, la seva estimada, y deixarli misteriosament dintre son cor la dolsor de dues paraules inormolades entre la xardorosa fressa de la maquinaria.

—T'estimo!...

\*\*\*

Al cap de sis mesos la Toneta y en Felió varen casarse, feren son niu a casa d'ella, la casa del vell campaner, sota'l mateix campanar de l'iglesia del poble, y l'orfe d'altre temps va tenir taulada ahont aixoplugarse ab un cor que l'estimava y que per ell tenia la meitat de sa vida.

Perque l'altre meitat era pel pobre campaner què al pas dels anys s'ajupia més cada vegada; la Toneta volgué donarli una vellesa reposada, y desde'l dia de son casament ella va esser de fet lo campaner.

Així cs que la Toneta seguí pujant cada dia al campanar, y no'n passava un que no's recolzés sobre la calada barana, mirés la xemenyea de la fàbrica y recordés les hores tan dolorosament passades en amorosa contemplació.

Però l'hivern era fred, per entre's gótics finestrals hi xiulava ferestega la tra-montana, y la Toneta va pensar que lo mellor fora esperar que tornessin temps més bons pera renovar los recorts d'aquells dies encara no llunyáns. Però per això no pogué deixar de pujar dalt del campanar, y diariament, al capvespre, anava a tocar l'oració al peu de les mateixes campanes, mentres mirava a la fàbrica que's destaca va sobre la fosca de l'hortitzó per ses finestres enlluminades. Llavors semblava que les campanes entonaven un plany anyoradis que arribava fins a les orelles d'en Felió, ab tot y la remor del rodar de tanta maquinaria, com dientli ab un tò amorosament trist d'aucella apassionada.

—Vina, vina!

\*\*\*

Y's temps mèllors varen tornar, però sense que la Toneta pogués renovar los recorts d'aquelles hores tan dolsament passades en amorosa contemplació.

Era altre vegada'l vell campaner lo qui pujava a dalt del campanar; y anava sempre ab los ulls plorosos a buscar a la seva filla que, recolzada sobre la calada barana y's dits enfonzats entre la rossa cabellera, mirava fit a fit ab sos ulls blaus esveradament oberts la superba y ardida fàbrica ahont pochs mesos enrera en Felió hi ha-

via trobat la mort ab l'explosió d'una caldera.

Desde llavors la pobre Toneta passava tot lo dia allí mateix ahont hi havia forjat tantes y tantes falagueres ilusións, y qui sab què hi discurria boja com era.

No més se la sentia alguna vegada repetir seguidament.—T'estimo, t'estimo.—Les altres paraules que tot baix murmuraven sos llavis semblaven d'una conversa sostinguda ab algú ser invisible, potser ab la negra fumarola de la xemenyea de la fàbrica que al enlairar-se caprichosamente per l'espai li recordava ironícamet tots días felissos de jove enamorada.

SANTIAGO MASSÓ Y VALENTÍ.

## CRÒNICA TEATRAL

### ITALIA VITALIANI

Ab la dolsor als llavis, ab la melor de l'impressió bella y emocionant del qui per primera volta veu passar pels seus ulls y sentir de si propi la gegantés de l'art dramàtic, agafem la ploma pera dir, encare que mal lligades potser, unes quantes paraules en lloansa a l'eminent artista que Tarragona tan injustament, tan increíblement ha descuidat de venerar, com se deuen de venerar les exquisites artístiques, que passen y no sabèm si tornen.

No volèm parlar d'aquesta ingratisat envers l'artista y a la seva companyia, donchcs es cosa que'ns dóna pena.

La reputació ab que venia precedida la Vitaliani no era pas cosa de duptar, mes si de vèurerla pera refermarla.

En la *Tosca*, la grandiosa tragedia d'En Sardou, en *La dama de las camelias* d'En Dumas y *Come le foglie* de Giacosa; en aquestes tres úniques obres poguerem convèncens de qui es la Vitaliani.

La Vitaliani es una artista de potència increíble en una dona.

Per ella no hi ha res impossible. En les tres obres citades hi viuen tres personatges per cert ben distints y d'un sentir ben oposat. En *La Tosca* nos mostrá la revelació d'una heroina d'ànima forta, que junta ab lo sofriment moral que aplaca l'esperit hi pot viurer una venjança a temps que sia salvadora.

Terrible com a venjança; esforsada mesterosa en una dona que's resisteix en caurer humillada a les mans del seu butxí.

En *La dama de las camelias* la seva figura se agegantá fins a lo increíble.

No sabèm pas com expresar l'admiració a son talent. Hi ha que vèurerla, contemplarla ab devoció y proclamarla l'actriu més eminent entre les eminentes. Pot arribar-se a donar una eccepción sembla a la que la Vitaliani doná a l'obra d'en Dumas, mes no volèm creurer que cap altre artista la superi en sentiment, expressió, delicadesa y gust en fer la tisica, enamorada bojament de l'*Armando*; l'escena final de la mort resultà imponente, magistralissima. Pera no repetir les mateixes paraules, dirèm que en la *Nennel* de l'obra d'en Giacosa, la Vitaliani nos confirmá una vegada més la seva fama que sols poden escalonar los privilegiats de l'escena. En Duse es indubtablement també un colós de l'art dramàtic. En l'*Scarpia* de *La Tosca* s'acreditá de serne, deixant embadalit al públich; lo seu talent inagotable y'l seu estudi acabat del personatje, lo feu proclamar entre nosaltres un artista de cós sencer cridat a quel seu nom vagí unit entre's més cèlebres de la seva carrera. ¿Què dirèm d'en Duse en aquell *Giorgio Duval* de *La dama*? Arrebador, inseparable, colosal com no pot demanar-se més. Un geni. En *Com les fulles* estigué discretíssim en son paper de pare, fentse admirar una vegada més.

En Tolentino, lo galán jove de la companyia Vitaliani, es un altre artista que's fa admirar ab joya, un jove quin treball exquisit y pulidíssim es digne de l'aplauso de tots los públics intel·ligents.

En l'*Armando* y en *Tomony*, però principalment en lo primer personatje se feu ovacionar junt ab la Vitaliani y tota la companyia en l'escena final de l'acte quart, que resultà hermosíssima com difilment poguèm arribar a veurer mai més entre nosaltres.

En les demés obres, demostrá haver conquerit a forsa d'estudi y talent l'admiració que'l públics de tota arreu senten per l'elegant y simpàtic Talento.

Es per demés dir que'l sol nom de la còmica Vitaliani ecxigeix un bon conjunt de companyia, bona direcció y cuidado escènic, pera que les obres resultin més que arrodonides, acabadíssimes y tot això ho posseeix aquesta companyia en grau superlatiu. Dona goig vèurer obres repre-

sentades per artistes de tan de renom ja que ni'l més petit detall d'indumentaria queda mai abandonat o desatès. Les escenes de moviment que són sempre les més difícils donchs han d'anar ben impregnades de color y vida tal com s'aprenen de la realitat. Aquest es un dels forts de la companyia italiana.

Voldriem que l'eminent artista acceptés nostre petit tribut d'admiració envers ella y la seva companyia y sapigués també olvidar la fredor que aquests dies regnà en nostre teatre, més degué de convèncers de que'l poch y triat públich que hi assistí compenetrà ben bé de la seva valua, en aquelles ovacions sinceres y d'estima que li tributá, ovacions que no per ésser d'un públich escàs deixaven de ser la penyora de gratitud que li guardarem per sempre més los tarragonins que tinguerem l'inmerescuda ditxa de poguerla ovacionar mal fós en escasses nits, mal fós en curts moments d'inesborrable deleitació.

B. M.

## NOVES

Lo passat dijous se constitúi la nova entitat «Unió Democrática Nacionalista». Fou un acte esplèndit y seriós que prova ben a les clares lo molt que pot esperar-se de la naixenta associació.

Fins a 119 adhesions s'havien rebut pera la formació de l'*«Unió Democrática Nacionalista»*. Donchcs, bé; les dues tercieres parts dels inscrits estigueren presents en l'esmentat acte, cosa ben extraordinaria si's té en compte lo que en aquest particular soi succeir a Tarragona.

Los individus que havien cuidat de l'organisiació de la novella entitat, donaren amplies explicacions de llurs treballs y de l'alcans y trascendència de les Bases, felicitantse de l'èxit obtingut. A continuació se discutió y aprobá'l projecte d'Estatuts que dilluns serán portats al Gobern civil pera complir les formalitats legals, y per aclamació's nomehà'l Concill que regirà fins a fi d'any, en la següent forma:

President, D. Ramón Barceló, Vis-President, D. Pere Lloret; Caixer, D. Domingo Casanovas; Comptador, D. Agustí Lliteras; Bibliotecari, D. Francesch Nello; Secretari primer, D. Joseph Brú; Secretari segon, D. Jordi Pedrol; Vocals, D. Bernabé Martí, D. Joan M. Piñol, D. Francesch Rossich, D. Juli Aleu, D. Robert Guasch, D. Joan Galofré, D. Ramón Ribas, don Joseph Cort, D. Lluís Panadés y D. Joan Pedrol.

La reunió, en la que's feren ben eloquents excitacions pera treballar en profit de Tarragona y demés pobles de lo que en lo món oficial constitueix la *provincia*, deixá ben satisfets als qui tingueren la sort d'assistirhi. Y aquesta satisfacció trascendi ben aviat al públich, que tenim datus pera poguer assegurar que, ab les adhesions que del dijous ensa s'han rebut y les que hi há anunciacions, no han de passar molts dies pera que l'*«Unió Democrática Nacionalista»* compti ab més de 200 socis.

No cal dir ab quin goig saludèm a la nova entitat que ha d'ésser lo nucli polítich més important de Tarragona.

Probablement en lo nombre proper se despedirà de llurs lectors LO CAMP DE TARRAGONA, després d'haverse publicat per espai de set anys consecutius.

Lo Diario de Tarragona al donar compte de que aviat deixaria de publicar-se LO CAMP nos dedica una *amoreta*. Si fossem venjatius, que no ho som, recordaríem al *decano* totes les palestres que ab ell hem tingut, comensant per lo de la Liquidadora, que tants bons quartos costà a la ciutat, y acabant per altres coses no menys sustanciosos. Però tampoc cal: es massa petit Tarragona pera que cada dia s'hagin d'esmentar coses tristes.

Nosaltres desitjèm al Diario molts anys de vida, de salut y de *barra*.

Víctima d'una crudel y esgarrifosa desgracia, morí ahir tard a Vimbodí conformat ab los aussilis espirituals, lo jove Isidre Saumell y Pont, nebot dels nostres estimats y bons amics en Isidre y Joseph Pont, d'aquella vila.

Los cuidados de la ciencia gens regatejats y prodigats ab lo zel mes diligent y mes carinyós, de rès han valgut y aquell pobre noy tan apreciat y volgut dels que havien tingut ocasió de tractarlo per ses condicions de caràcter, tot bondat y honradesa, ha deixat aquest mon en l'edat mes riallera de la vida, quan tot somriu y s'ovira tot de color de rosa.

Serveixi de consol a sa distingida famili les simpaties que en aquests moments tristes l'acompanyen de sos nombrosos amics, entre les que s'hi compten les nostres més fermes y més sinceres.

Rebin nostres estimats amics Isidre y Joseph Pont y tota sa benvolguda familia l'expresió de nostre més sentit condol.

Nostre Sanllehy, mirat ab microscopi, sembla que empipat pel solt de la nostre edició última, se decidi a fer desapareixer la pols dels carrers a fi y a efecte de no passar per la vergonya de que fessim fer una crida pera cercarlo com era nostre intent y'l dia de Sant Jaume, després de conferenciar ab lo representant dels núvols, nos obsequià ab un fort ruixat de la una a les quatre de la tarde, restant així satisfets nostres veïns que tant se queixaven per l'excessiva pols que pels carrers hi havie.

Un aplauso a nostre Sanllehy *degli pesci*.

Un dia d'aquests sortirà la *Senyera de l'Orfeó tarragoni* que, com saben nostres lectors, va a Sabadell als concurs de *Senyeres* que se celebrarà en l'industriosa ciutat catalana.

La comissió de l'*Orfeó* marxará'l dissetembre vinent.

—Neurastenia.—*Neurosteògeno Subgrana*.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

## CLÍNICA Y CONSULTORI

PERA LES ENFERMETATS DE LA DONA

*Vies urinaries, Cirugía operatoria y parts*

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

## DOCTOR RABADA

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona.*

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, pobres, franca, los dilluns, dimarts y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla de Castellar, 31, principal

## Tallers d'Arts Sumptuaries

DE

## FRANCISCO CASANOVAS

SUCCESSION DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

## Guinea Espanyola

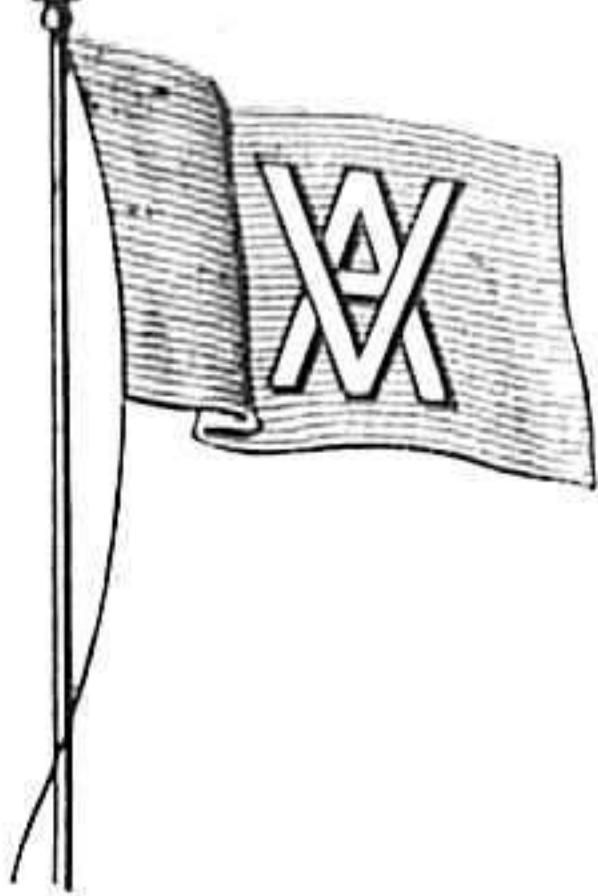
XOCOLATES y CAFÉS sens rival.—THE lleigitim de la Xina.—SUCRE de classe superior y tallada de Sant Lluís.—CACAU EN POLVÓ.—BOMBONS.—LICOR CAFÉ.—CREMA CACAU y altres articles de classe superior.

Productes de cullita propria de l'hisenda MONTSERRAT de Fernando Pòo.

Se garanteix la pureza dels genres.

RAMBLA SANT JOAN, 49

Emulsió NADAL Mellor que Scott y sills. Unica ab 50 per 100 oli bacallà tot assimilable. Usant oli sol, se tolera mal y perd vies intestinals. Reconstituent nens, adults, vells; consciències, clorossis



# LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

## IBARRA Y C. S. en C.

SEVILLA

pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao, Sant Sebastiá, Pasajes, Bayonne, Burdeos y Nantes.

Servay rápit eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander,

S'expedeixen coneixements directes pera Ayamonte, ab trasbord en Huelva als vapors **La Activa**.

S'admet càrrega y passatgers a preus reduts.

Sortirà d'aquest port lo pròxim dijous lo magnífich vapor espanyol

## CABO TORIÑANA

de 1.230 tonelades, admetent càrrega y passatgers pera'l ports nomenats.

Son conignatari D. MARIAN PERES.

## NEURASTENIES clorosis, debilitat general, anemia

se curen radicalment ab l'ús del

## NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES EN TOTES LES FARMACIES

### Sucursal Lluís Trinchet

CASA FUNDADA EN 1885

Gran Premi en l'Exposició Universal de Xicago de 1893

Gran assortit en barrets y gorres.—Especialitat pera'l clero.—Birrets pera la Magistratura y Facultats.—Teressianas y rossos pera l'Escrípcit.—Tricornis pera l'Arma da.—Solideos y Bonets.

Taller: Carrer Sta Agnès 9, Barcelo a

28, Comte de Rius 28.—Tarragona

## DR. SASTRE Y MARQUÉS HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

VI d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo meller dels tònichs.

Sucré vermifruix del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essència febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten totes sas malalties.

Per a tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

## AYGUA NAF SE RRA

### EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bò, que resisteix tota prova al devall d'un canal. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer melló, aproposit per regals; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

### Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

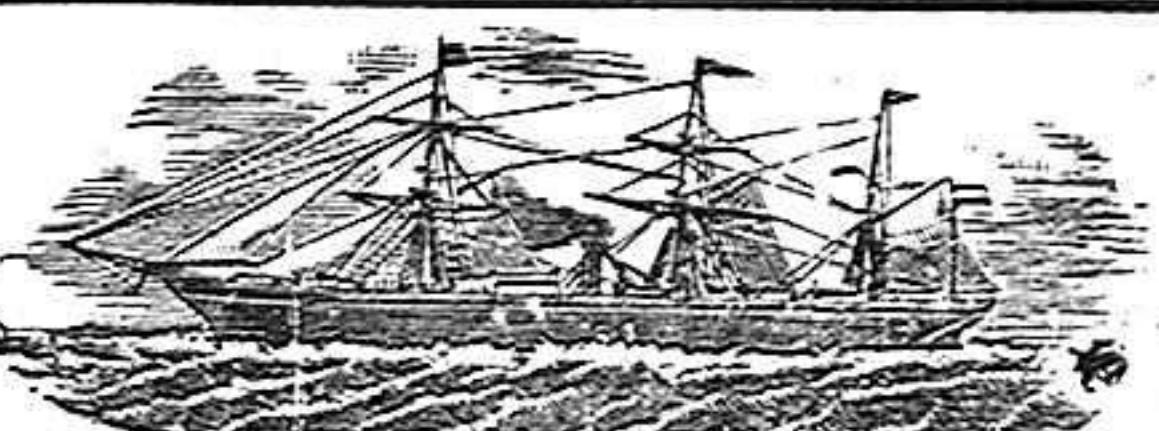
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

#### Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Fora.....	1'50 »
Extranjer.....	2'0 »
Número d'avuy.....	15 »

De venda en lo local de l'Associació Catalana, carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

#### Anunci a preus reduts



### Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Linia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Juny sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

#### ALFONSO XIII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costa Rica y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Juny sortirà de Barcelona, l' 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

#### MONTEVIDEO

directament pera Nova York, Habana y Vera cruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admets pera passatge pera Puerto Rico ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juny sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

#### MONSERRAT

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escollida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engràs importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Renz. A la menuda Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guaya, admets pera passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyías de navegació del Pacífic, pera quals ports admets passatge y càrrega ab bitllets y coneixements direccions. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Matacaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 22 de Juny sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjents, lo vapor

#### ALICANTE

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

#### P. DE SATRÚSTEGUI

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canàries.—Lo 17 sortirà de Barcelona, l' 18 de Valencia, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

#### M. L. VILLAVERDE

directament pera Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empender lo viatge de retorn, fent les escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

#### SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admetsen càrrega en las condicions més favorables y passatges, a quins la Companyia dóna allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com lo acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a famílies. Preus convencionals pera camàrots de luxe. Rebaixas pera passatges d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expènen passatges pera tots los ports demón servits per línies regulars. La empresa pot assurar les mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòlits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòlits de determinats articles, ab arreglo á lo estableït en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comercio y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té estableïda la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin encasigats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Pera més informes dirigirse a son agent

#### D. EMILI BORRÀS